

PIŠETA IN UREJUJETA:

Lojze Košorok
in Pavla Gruden

Kar po domače...

Čas je, da se malo bolj spoznamo z "ODNOSI DELAVSKIH SINDIKATOV DO EMIGRANTOV", kajti neredi, ki jih zadnje čase povzročajo neprenehne stavke, so vrgli avstralsko industrijo skoraj popolnoma iz ravnotežja. Dosegli so svoj višek v dobi po 2. svetovni vojni do danes.

Pred seboj imam 4 obširne študije o avstralski družbi Zgodovino Avstralijske prireje do srednje šole, in eno predavanje o sindikatih. Dve študiji sta vezani na nasprotujoči si ideologiji: laburistična in liberalna. Tretja študija je nepristranska. Poglavlje o sindikatih v Zgodovini politike ne omenja in je pisano brez kakršnih predpostavk. Iz predavanja je očito, da predavatelj nima ravno preveč visoko mišljenje o sindikatih, a četrta študija, ki je izvanredno obširna in izčrpna se sindikatov absolutno ne dotika.

Lahko si predstavljamo kje tiči vzrok temu molčanju. Saj je danes jutraj celo John Laws na zahtevo sindikatov moral prenehati s svojo petico proti industrijskemu kaosu, ki jo je objavljval po radiu.

1. Kaj piše o teh odnosih ZGODOVINA?

Pravi začetek delavskih sindikatov v Avstraliji je nastopil 1. 1850 z geslom: "8 ur dela, 8 ur igre, 8 ur spanja, 8 šilingov na dan". Leta 1856 na dan 21. aprila je prebivalstvo Melbourn-a doživelo prvi pohod sindikatov, ki se ga je udeležilo 800 članov. Leta 1880 so sindikati že imeli svoja središča v vseh glavnih mestih Avstralijske. Od 1890 do 1894 je Avstralija doživela največje stavke v tedanji dobi. Te stavke so se končale porazno za stavkarje. Sindikati namreč nismo imeli dovolj finančnih sredstev, in so se delavci morali vrniti na delo pod pogoji, ki so jim jih postavili delodajalci. To je prisililo sindikate, da so ustanovili svojo politično stranko.

Leta 1894 je prišla prva laburistična stranka na vlado v Queensland-u.

Leta 1901 so sindikati imeli že 97.000 članov, a leta 1956 je bila včlanjenih 1-5 prebivalcev: 1.800.000 včlanjenih delavcev. Leta 1927 Avstralija že ima Australian Council of Trade Unions - ACTU - Avstralski svet delavskih sindikatov.

2. PARTICIPATION poročilo, ki ga je 1. 1978 sestavila Komisija za Etnične zadeve v NSW za vlado Premiera Wran-a, predsednik komisije dr. Totaro, ima med ostalim povedati sledeče:

... Komisija je našla dovolj dobre volje med člani sindikatov, da bi se pozanimali zua delovske probleme emigrantov, in da bi jih kot člane uvedli v svoja delovanja... TODA ... Le malo sindikatov je bilo pripravljenih, da kaj store v tem pogledu. Iz pregleda v 1. 1975 sledi, da so emigranti plačevali relativno večjo članarino kot Avstranci. V petih sindikatih je bilo 40 - 65 procenti delavcev rojenih v tujini. V enem sindikatu je bilo včlanjenih 97 procenti nekvalificiranih delavcev, od katerih je bilo za 1-3 emigrantov. V

enemu takih primerov je število znašalo 12.000 emigrantov.

3. Delegatov emigrantov je bilo 1. 1978 od 26 do 60 procenti. Toda te številke niso zanesljive, ker niti eden od sindikatov vključenih v pregled ni vodil nikakršno evidenco o poreklu svojih delavcev. Ob priliki neke vroče debate se je izkazalo, da bi se po žli delavcev Avstralec v slučaju odpovedi moralo najprej odpovedati emigrantom...

3. Kaj pravi GALBALLY REPORT 1978?

... S... imajo veliko število nekvalificiranih članov emigrantov: 50 do 70 procenti... Nekateri sindikati preznajajo, da imajo emigranti posebne potrebe kar se tiče zaposlitev in so temu primerno tudi postopili... Pri delovanju sindikatov se udeležuje zelo nizko število emigrantov...

4. Iz knjige PRISOTNOST EMIGRANTOV (Australian National University):

Leta 1952 je avstralski Kongres sindikatov odločil: "Ker ni polne zaposlitev, da se takoj preneha z nadaljnjim sprejemanjem emigrantov"... Kongres 1. 1967 zahteva, da se vlada najprej posvetuje z ACTU o zaposlitvi emigrantov pri delu za katero so sposobni delati, ki bivajo v Avstraliji... Čeprav so se sindikati obnašali kot da emigrantskih delavskih problemov ni, je bila prisotnost emigrantov očitna v problemih sindikatov v toku zadnjih 30 let... Ugotovljeno je, da so emigranti skoncentrirani v oddelkih pod najnižjimi fizičnimi pogoji... Sindikati ne smatrajo za potrebno, da morajo z emigranti posebno obzirno postopati... Emigranti ne smatrajo stavke za orožje iste vrste kot njihovih sindikati... ali njihovi tovariši. (1975) ... emigranti ne gredo s časom. (1976)

5. FRANK STEVENS, (ki ima smisel za humor) B.A., U.B., M.A., Econ, Ph.D. profesor na NSW Univerzi, poznan po svojem delu za UNESCO: "Rasni predsodki v vzgojnih in informacijskih sistemih Avstralijske", ima povedati sledeče:

... Gibanja delavskih sindikatov so v glavnem bolj ravnodušna, konservativna, birokratska masa, ki ima na nezadovoljstvo nekaterih svojih voditeljev priložnostne radikalne elemente, ki poskrbe za javni vtis, da je gibanje delavskih sindikatov liberalno in progresivno... Jasno je, da v taki situaciji najprej skrb za potrebe sindikata, ki so za njih v prvi vrsti najbolj važne... Organizaciji sindikatov ni potrebno da reagira na logiko, in da bi se morala za vse kar je potrebno takoj zganiti...

Kdor zna čitati med vrsticami bo videl katera politična stranka se najmanj zanima za odnos med sindikati in emigranti. Videl bo tudi kaj je naša glavna (in skoraj edina) vloga pri delovanju sindikatov: plačevanje članarine.

Pavla Gruden

Solidarnost ob potresu

Potres v Črni gori v mesecu aprilu je zaskal globoke rane, ki se celijo in bodo slej ko prej zaceljene a pozabljene nikoli. Nesreča zbliža ljudi, v nesreči se spoznajo prijatelji. Takoj po tej strašni nesreči smo se vsi prizadeti nekoliko zbližali, vsi smo začeli z nabitimi akcijami, organizirali so se odbori itd., pomoč je prihajala v raznih oblikah ponesrečencem.

Tako doma, tako rojaki po vsem svetu in tako mi v Avstraliji. Poleg denarnih nabirk, so društva organizirala zabave in kulturne prireditve, kateri čisti dobiček je namenjen ponesrečencem. Vendar te akcije gredo očitno proti koncu. Osrednja prireditev vseh društev in organizacij v Sydneyu je bila v Sydneyem Town Hallu 7. julija. Obisk in razpoloženje je bilo na višku. Tudi športši so dali svoj delež, še pred mesecem in več so odigrali veliko nogometno tekmo med "Jugoslavlani in Avstranci". Višek pa so organizacije dosegle s svojim kulturno-umetniškim nastopom v petek 20. julija v Operi House. Nastopile so umetniške skupine društev: NJEGOŠ, ILINDEN in YUGOETHNIC pod pokroviteljstvom Komisarja za etnične zadeve v NSW dr. P. TOTARA. Med odmorom nas je g. Totaro vprašal če so vsi ti umetniki iz Jugoslavije. Odgovorili smo mu, da so, v poreklu, pač pa da vsi živijo v Sydneyu in so le amaterji. Dejal je, da si ni mislil in ni vedel, da imate Jugoslavlani kaj takega. Bil sem sicer ponosen, po drugi strani pa nekoliko razočaran, ker med nastopajočimi ni bilo Slovencev. Čeprav je na plakatih med prireditelji bil tudi TRIGLAV. Zaman smo v operi čakali na Triglavski pevski zbor. Tu bi dobili svoje priznanje, kljub pičlemu prisotnemu občinstvu. Tokrat ni bilo izgovora, da na cesti pod milim nebom se ne da peti! Le bogve, kakšno opravičilo bomo našli za odsotnost, pa ja ni zopet pevodnja odstopil? S temi akcijami smo naredili svojo dolžnost do svojih v stari domovini, pač vsak po svojih močeh.

In solidarnost Slovencev

Da, tudi Slovenci smo organizirali nabitne akcije, tako posamezniki kot društva. Vendar z denarnimi akcijami smo hitro končali. Med nami se je našla dobra duša, ki je hotela narediti za ponesrečence kaj več kot darovati 40 dolarjev. Sama bolj bolna kot zdrava, sta se z možem dala v akcijo, da pomagata ponesrečencem i z drugim načinom, zbirala sta obleko, odeje in drug material. To sta naša prizadevna in zavedna slovenca IVANKA in JOŽE POHLEN iz Yagoone. V okviru Slovenskega društva Sydney sta z odborniki uspela nabrati in odposlati preko 1000 kg raznega materiala. Ivanka je znala aktivirati tako društvo kot svoje številne prijatelje; tako Slovence, Hrvate, Avstralece, in predvsem

Italjane.

Zahvala

Naprosila me je, da bi se rada vsem javno zahvalila, vsem darovalcem in vsem, ki so ji pomagali pri tej humani akciji. Prosila je tudi, da objavimo imena darovalcev, seveda lista ne bo popolna. Vsem nam je jasno, da je bilo s tem delom ogromno dela, najbolj bi vam znala povedati Ivanka sama, kajti z nabiranjem, sortiranjem in pakiranjem ter odpošiljanjem je le veliko dela. Da je akcija uspešna je treba seveda tudi reklame in to je Ivanka dobila v polni meri. Predvsem se tu zahvaljuje ge. LENI GUSTIN, ki je na radiu 2KY tri tedne vsak dan objavljala na italijanskem programu. Ter na slov. etničnem radiu. Posebna zahvala gre tudi KARLU DOLMARK, ki je nesebično abiral po hišah darovalcev po vsem širnem Sydneyu. Na letališče pa sta odpeljala in zvozila Lojze Kosjančič in Karlo Dolmark.

Pri pakiranju i naslovljanju so pomagali sledeči: Ivanka in Tone Bulovec, Lojze in Vera Kocjančič, Jože in Srečka Markočič, Ema in Jože Lepčihar, Karlo Dolmark in seveda Jože in Ivanka sama.

Darovali so sledeči:

Krstić Stela, Golić Katica, Gabrja Štefka, Sau Milan, Maria Fourtovni, Liberatore in družina, Loli Petrina, Družina Vižintin, Bovo Maria, Concetta Carta, Šajn Anica in sestra, vsi ti so sami darovali in tudi nabirali od svojih prijateljev.

Kot poedinci so darovali sledeči: družna Lisinsky, Mr and Mrs Young, Otto Peter, S. Simsić, Suzy Tzamalidan, Mr and Mrs Kamedej, sestra Mirjam, Magdalena Peros, Kata in Ivan L., Irena in Ljubica Salonski, Angela Jewellers-Bankstown, Mrs Guslina, Ozaljan, Simić, Cuccina Antonietta, Deros Magdalena, Marta Tomšić, Mira Smrdelj, M. Košorok, Bill Marinič, Ivanka Bulovec, Maria Badna, Irena Kanelis, Silvo Franca, John in Nella iz Cronale, Compass Centre-Bankstown, De Rosa in še precej drugih, za katere nimamo vseh imen. Poleg tega je Ivanka zbrala tudi 59 dolarjev.

Draga Ivanka in Jože, tudi vama naj gre zahvala za vajino veliko in človečansko delo, ki sta ga opravila. Kajti z vsakim delom in tako akcijo so tudi stroški, če ne drugo telefon, bencin, da ne govorimo o času, ki je zlato. Med tem časom si dobila še obisk iz domovine, brata in svakinjo, tako da sta ju sprejela v neredu, kajti vsa dnevna soba je bila le eno samo veliko skladišče. Vendar si vpregla v to delo oba. Tudi vama JOŽE IN EMA prav lepa hvala! Ter srečno pot na povratku v domovino v nedeljo 5. avgusta!

Lojze Košorok

SLOVENSKI ŠOLSKI ODBOR
ZA N.S.W.

Uspeh skupnosti

Slovenski šolski odbor za NSW, ki ga sestavljajo predstavniki vseh slovenskih organizacij v Sydneyu in katerega naloga je bila, da doseže priznanje slovensčine v tukajšnjih srednjih šolah, sporoča vsej slovenski skupnosti, posebej pa še dijakom in maturantom slovenskih sobotnih srednjih šol sledeče:

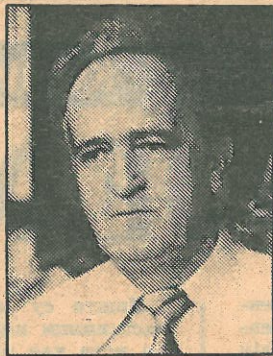
Priznanje slovensčine kot maturitetni predmet (2 Unit H.S.C. Subject) s strani Sveta za šolstvo v državi NSW, v letu 1979 je pred kratkim rodilo še višje priznanje. VSE UNIVERZE V SYDENEYU (Sydney University, University of NSW, Macquarie University and NSW Institute of Technology) so priznale slovenski jezik kot maturitetni predmet.

Tako bo slovensčina upoštevana kot eden izmed pogojnih predmetov za vpis na katero koli univerzo ŽE PRI VPISOVANJU V ZAČETKU ŠOLSKEGA LETA 1980.

To priznanje je gotovo zgodovinskega pomena za Slovence v Avstraliji. Za naše srednješolce je slovenski jezik postal enakovreden jezikom kot so francoščina, nemščina in drugi. Člani šolskega odbora smo s tem priznanjem prejeli najlepšo nagrado za naše delo.

Upamo, da odsej ne bo več dvoma in ugibanj v zvezi s priznanjem slovensčine v učnem sestavu države NSW. Zato se obračamo na starše s sledečo prošnjo:

Uplivajte na svoje otroke in jih vspodbujajte, da se vpišejo v sobotno slovensko srednjo šolo, kjer se bodo naučili KNJIŽEVNE slovensčine. Z njihovimi uspehi boste tudi sami nagrajeni. Ko bodo otroci dorasli, vam bodo za vašo vspodbudo in trud nadse hvaležno

Piše: Nande Žužek

Nadaljevanje

Proizvodnja tekstilnih izdelkov se je povečala le za približno 4 procenti, proizvodnja pohištva pa za blizu 1,6 procenti. Za te in še nekatere druge predelovalne panoge je značilno, da jim vse bolj primanjkuje surovin ter da si bodo nadaljni obstoj lahko zagotovile le z modernizacijo, z osvajanjem novih izdelkov in z vsaj delnim preusmerjanjem v druge dejavnosti, kot se to že nekaj let dogaja v usnjarsstvu.

Razveseljivo je, da se lani le neznatno povečale zaloge industrijskih izdelkov kljub nadpovprečni rasti proizvodnje. Decembra lani so bile le za nekaj več kot 1 procenti večje od zalog v decembru 1977. leta. To si lahko razlagamo z močno povečanim prometom blaga v trgovini in ne nazadnje z izvozom industrijskih in drugih izdelkov, ki se je lani v primerjavi z letom poprej povečal za blizu 6 procenti, tako da je v državam merilu dosegel vrednost 101,5 milijarde din. V zvezi s tem velja navesti, da je jugoslovanski izvoz blaga široke porebe predvsem zaradi povečane prodaje obutve, tekstilnih izdelkov in živil dosegel vrednost 30 milijard in je za 10 milijard din presegel uvoz izdelkov široke porabe. Spodbudno je tudi, da se je lani povečal izvoz za približno 6 procenti, medtem ko se je uvoz hkrati povečal le za blizu 2 procenti.

Seveda je zadovoljivo realizacijo lanske proizvodnje omogočila tudi ugodna prodaja tako rekoč vseh vrst blaga na domačem trgu. Nekaterih izdelkov, na primer cementa, je bilo primanjkovalo. Povpraševanje je bilo na marsikaterem blagovnem področju večje od ponudbe. Osebnih porabo so spodbujali povečani prejemki prebivalstva. V zvezi s tem naj navedemo podatek, da so se novembra lani poprečni osebni

Udobnejše
življenje
več
stane

dohodki na zaposlenega v Sloveniji povzreli na 6.578 din tako v primerjavi z novembrom 1977 leta narasli skoraj za četrtino. V vsem minulemu letu so poprečni osebni dohodki na zaposlenega v jugoslovanskem merilu narasli za približno 21 procent in če upoštevamo, da so se življenjski stroški hkrati povečali za približno 15 procenti, znaša realno povečanje osebnih dohodkov blizu 6 procenti.

Čeprav je bila lanska inflacijska stopnja višja od predlanske, se je življenjska raven prebivalstva v Jugoslaviji lani ponovno izboljšala. O rasti življenjskega standarda pričajo med drugim podatki, koliko časa mora delatinaš delavec, da si lahko privoči nakup te ali druge dobrine. Medtem ko je, denimo, kilogram črnega kruha leta 1974 zaslужil z delom v 11 minutah, je leta 1977 v ta namen zadoščalo kostmi smo Jugoslavlani leta 1974 priskrili z dvurnim delom, leta 1977 pa že z delom v poldrugi uri. Moško srajco si priskrbiš z delom v 8 urah in 43 minutah, za pet minut hitreje kot leta 1974, otroški plašč v 29 urah in 40 minutah (delati nam je treba sedem ur manj kot pred tremi, štirimi leti), za par ženskih čevljev delamo štiri ure manj, za gospodinski hladilnik kar 40 delovnih ur manj, itd.

Po istih merilih pridemo v Jugoslaviji zaradi višje življenjske ravni v zadnjih letih tudi nekoliko prej do stanovanj (klipa jih žal, manjka, ker jih še vedno premalo zgradimo), manje nam je treba delati tudi za to, da si kupimo avto. Ta primerjava pa je manj ugodna pri nekaterih živilih, električni energiji, obrtnih in servisnih storitvah itd. Tu seveda ni pomoči bolje ko živimo, več denarja moramo iz leta v leto odšteti v ta namen.

Priznanja za odličen pridelek

Na razstavi refoška v Marezigah so podelili plakete
za kvalitetna vina

KOPER. - Posvetovanje vinogradnikov s podelitvijo plaket za najbolj kvalitetna vina letnika 1978 je bilo danes vrh tradicionalne razstave refoška in malvazije, ki ga že sedmo leto zapored organizirajo v Marezigah. Marezige so središče pridelovanja istrskih kvalitetnih vin, zato je vsakoletno zastava v tej istrski vasi hkrati tudi praznik vinogradnikov tega dela slovenske Istre, kjer na 470 hektarjih vinogradov v družbenem sektorju ter okoli 120 hektarjih vinogradov v kooperaciji pridelujejo zlasti visokovredna sorta vina.

Tudi med zasebnimi vinogradniki se zanimanje za zlahtne vinske sorte,

razrašča, saj je v oceno predložilo svoj pridelek kar 66 kmetovalcev. Več kot polovico je dobila visoke ocene, ki po mednarodnih standardih dajejo vrednost kvalitetnega in prvovrsnega vina. Za malvazijo so dobili plakete Gvido Kozlovč iz Babičev, Pavel Viler iz Koštabone, Kraševac Olivij iz Ospa, Karel Cunja iz Koštabone in Ivan Karin iz Krkavča. Najboljših pet vinogradnikov za refošk lanskega letnika z najboljšimi ocenami in plakatami: Gianni Sceriani iz Hrvatinov, Santo Loredan iz Škofij, Remigio Kocijančič iz Tribana, Jože Babič iz Kopra in Albert Savtič iz Zabavelj

Obisk predstavnic iz zamejstva

Slovenske ženske organizacije v zamejstvu poudarile pomen pomoči

JESENICE, 24. junija - Na Jesenicah je bilo v soboto 3. srečanje predstavnic slovenskih ženskih organizacij iz zamejstva in svetov za vprašanja družbenoekonomskega in političnega položaja žensk iz slovenskih obmenih občin. Predstavnice slovenskih ženskih organizacij iz zamejstva so poročale o svojem delu, v katerem ni malo težav, in poudarile, kako velikega pomena je pri tem zanje pomoč iz matične domovine. Letošnje srečanje je

bilo namenjeno tudi aktivnosti Jugoslavije v mednarodnem letu otroka, o čemer je spregovorila predsednica izvršnega odbora zveze skupnosti otroškega varstva Slovenije Vida Rudolfova. Ko je govorila o prizadevanjih za vzgojo in varstvo otroka pri nas, je dejala, da naša posebna skrb za otroke sega že v partizanske čase. Poudarila je prizadevanje Jugoslavije, da bi leta 1952 sprejeta deklaracija o pravicah otroka prerasla v bolj obvezujočo konvencijo.

ПЕТАР КОЧИЋ — ДИВ СА ЗМИЈАЊА

ОВО ЈЕ МОЈА ЗЕМЉА!

Другог дана тродневног штрајка сарајевских радника у мају 1906. године, кад је незадовољство достигло врхунац, кроз усталасану гомилу штрајкаша пред градском Вијећницом ужурбаном се пробијао висок, плећат човек великих бркова. Радници су одмах препознали књижевника и народног трибуна Петра Кочића и поздрављали га клицањем и махањем руку.

Кочића је брзо учила и полиција. Кад је крочио ка прагу Вијећнице, намеравајући да с једног од њених балкона одржи говор скупљеним радницима, пред њим су се испречили стражари са исуканим сабљама. Сутрадан је протеран из града на Миљачки.

Фијакер у којем су седили Кочић, његова супруга Милка и песник Осман Ђикић пажљиво су пратили наоружани жандарми на коњима.

— Ни велики везир није овако испраћен из Сарајева, као што сада мене пратите! — иронично им је добадио Кочић.

Међутим, до правих демонстрација и излива одушевљења појавом великог писца дошло је на станици у Рајловцу код Сарајева. Док је хор пред окупљеном масом громогласно певао „У бој за народ свој“, а неко рецитовао Јакшићеву песму „Падајте, браћо!“, четрдесет и два младића поред воза достојанствено су скинули шешире и узвикнули:

— Живео Кочић, борац за народна права!

Ја сам из тунне Босне

После завршене основне школе у Вањалуци, где је дошао пошто је у манастиру Гомионици код свог оца, попа Герасима, стекао основе писмености, млади Кочић се уписује у сарајевску класичну гимназију. Његови наставници и тадашња власт убрзо увиђају да се кошчати и оштроумни планинац из села Стричића много разликује од својих другова и вршњака, и то не само по изузетној физичкој појави, чистоти језика, другарству и правичности. Петар Кочић је, наима, већ тада, као голобради младић, и не слутећи колико ће му његов начин мишљења донети горчине, недаћа и лутања, био искрено заљубљен у слободу своје земље — Босне.

На самом крају прошлог века, кад је требало да полаже испит зрелости, Кочић га је положио сасвим другачије од свих ђака.

Пошто су му предавали наставници који су мислили исто као тадашња влада и који су својим ученицима најмање говорили о тешком стању у окупираној земљи, глас је дигао матурант Кочић. Људима од положаја и власти, од којих је умногоме зависила и његова судбина, рекао је у лице да су лажови, да раде и уче погрешно, да је Босна још поробљена земља, а њени људи паћеници.

Већ сутрадан био је искључен из школе, али није променио мишљење. Гладан, бос и слабо обучен, дошао је у Београд надајући се да ће ту успети да свима слободно каже своју мисао о положају покорених земљака. Прве ноћи по доласку у престоницу тадашње Србије, преморен и без стана, занео је на клупи пред улазом у Калемегдан. Убрзо је наишао ноћни патролција и пробудио младића:

— Шта радиш ту? И одакле си?

— Ја сам из тужне Босне! — одговорио је Кочић и заплакао.

Чувар се сажалио. Видео је у топлим очима наочитог младића искрен бол, одвео га у градски квартал и нашао му топао конак.

Живећи у оскудици, Кочић је ипак успео да у Београду 1899. године заврши средњу школу. Поред слободоумља и борбе за правду, храбри двадесет двогодишњак из Босанске Крајине, надахнут слободарским традицијама свог зајача, носио је у себи још једну изразиту и људску особину: жеђ за науком и знањем, покушавајући истовремено да се бави писањем.

— Гладан, го, бос, са пропалим прстима кроз ципе-

УВЕН НАД БИ ПРЕДСЕДНИК БОСАНСКОГ САБОРА ЗАКЉУЧИВАО ДА ЈЕ ЗА ВЛАДИН ПРЕДЛОГ АПСОЛУТНА ВЕЋИНА, МЕЂУ ПОСЛАНИЦИМА БИ СЕ ДИЗАО ВИСОК ЧОВЕК ВЕЛИКИХ ОЧИЈУ И КОСМАТИХ БРКОВА И ВИКАО: »НЕ АПСОЛУТНА — НЕГО ПОНОРНА ВЕЋИНА!«

СЛОБОДА ВАЖНИЈА ОД ЖИВОТА

Пре тачно 101 годину, 29. јуна по старом, а 11. јула 1877. по новом календару, рођен је у селу Стричићу, врлетном и планинском крају Змијања, недалеко од Вањалуке, Петар Кочић, уз Иву Андрића и Вранка Ђопића, највећи мајстор босанскохерцеговачке прозе и један од најоригиналнијих писаца у историји југословенске књижевности.

У раној младости је писао песме, али је убрзо сав свој таленат и снагу бацно на стварање приповедака, од којих су најзначајније збирке у две књиге „С планине и испод планине“, затим „Суданија“, „Јауци са Змијања“ и „Ракије мајко“.

Најширој читалачкој публици познат је и омиљен по бритком и неустрашивом позоришном комаду, сатире „Јазавац пред судом“.

Ширећи своје слободарске идеје, уређивао је лист „Отаџбина“ и друштвено-политички часопис „Развитак“.

Умро је 27. августа 1916. у 39. години живота, у београдској болници за нервне болести. Тако се испунило његово предвиђање: „У ропству се родих, у ропству живјех, у ропству, вајме, и умријех!“

ле ходам ја по Бечу и сјећам се свог дјетињства, својих планина, својих драгих брђана, а ако гдјегод сретнем ког доброг друга, заштем од њега који крајцар, свратим у какву кавану гдје је јевтино, па пишем „С планине и испод планине“. По три дана буде да се ништа вруће не окуси. Али, ја сам задовољан, јер сам самосталан, не бендам никог, осим оног ко поштено мисли и ради...

Дани глади и поноса

Ово је из аустроугарске престонице писао Петар Кочић, студент славистике

код чувеног Ватрослава Јагића, професору Београдског универзитета Богдану Поповићу.

Одмах после апсолвиранија, 1904. године, намерава да се запосли у Босни и Херцеговини, али власти му забрањују. Међутим, то га није поколебало. Опет одлази у Србију, а затим у Скопље где ради као наставник Српске реалне гимназије. Због сукоба са српским конзулом напушта Македонију и успева да се врати у Босну, на коју је мистио свуда где се налазио, пишући у првим песмама и свим доцнијим приповеткама о животу њених људи.

Тада почиње и тамновање славног писца, али ни оно не успева да отупи ош-

трицу његових мисли. По-некад се није знало да ли је теже тврдокорној окупаторској власти са Кочићем или њему с таквим властима. Ипак, из свих сукоба, и поред сталних прогона, хапшења и затварања, он најчешће излази као победник.

Кад је, тек што је пуштен из затвора, после једног од дужих тамновања у по злу чувеној бањалучкој Црној кући, попуњавао пријаву за боравак у хотелу, Кочић је у рубрици „одакле долази“ написао „Из Бањалуке, без жандара“. У одељку где се уписује дан одласка из хотела писац је назначио „Кад ја хоћу!“

Сам против владе

Ако је аустроугарска власт о Кочићу мислила све најгоре босанскохерцеговачки народ је избором популарног писца и трибуна за посланика Босанског сабора 1910. године јасно показало шта жели и осећа. И Петар Кочић, наравно, ни у чему није изневерио очекивања: био је најљући противник Земаљске владе.

Када би председник Сабора, после гласања, редовно закључивао да је за владин предлог апсолутна већина, Кочић би устајао и викао на сав глас:

— Не апсолутна — него покорна већина!

Тамновање и прогони, стална борба за право потлачених и војевање пером, мишљу и делом против „укопације“, ипак је оставило видног трага на Петру Кочићу. Крајем 1913. године његова снага осетно попушта и у јануару 1914. он одлази у Београд на лечење, где умире две године касније.

Али, народ му није заборавао ни дело ни заслуге. Један је од најчитанијих наших писаца, а његов „Јазавац пред судом“, којег је написао у Бечу за једну ноћ, досад је игран безброј пута и у највећим позориштима и на сценама аматерских театара.

Кочићев збор, ове године 13. по реду, најбоље казује да га његова Крајина и Босна поштују и воле.

Jorgandžija

Izrađujemo sve vrste jorgana i jorganskih navlaka svih veličina.

Radimo prema porudžbinama ali imamo i gotove robe na lageru.

Jedinstveni ručni rad a veličine prema JUS-u. Kvalitet odličan a cene veoma pristupačne.

Telefonirati preko celog dana na 750-5297 ili se obratiti na adresu: 66 Benaroon Rd. Belmore NSW.

“OLIMPIJA”

Vršimo sve vrste prevoza sa kamionom, “tiprom”, od tri tone. Specijalista za selidbe; organizujemo profesionalno čišćenje stanova i kuća, sa najmodernijim aparatima i kiselinama.

Vaš gospodin Alemijević, zvani Olimpija, na adresi 18 McGowen Cress, Liverpool. Telefon 602-6146.

Tip - Top, Food Bar Delikatesen

431-A King St. Newtown
Tel. 519 7101

Vaša delikatesna radnja

* Konzervirani proizvodi iz Vašeg zavičaja

* Suhomesnati proizvodi

* Paprike, Kisela voda

Vlasnici Branislav i Betty Petrović